

Opis kvalifikacionog modula SERTO-M4

Kreiranje ponude za obrazovnu aktivnost za odrasle

Stručna kompetencija	Kreira ponudu za obrazovnu aktivnost za odrasle, u sopstvenoj stručnoj oblasti ili području rada, sadržinski, organizaciono i finansijski.
Jedinice kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utvrđuje obrazovne potrebe, interese i specifičnosti ciljne grupe u sopstvenoj stručnoj oblasti ili području rada. ▪ Prepoznaje relevantan društveni kontekst i razvojne tendencije u sopstvenoj stručnoj oblasti ili području rada, prilikom kreiranja ponude za obrazovnu aktivnost. ▪ Kreira ponudu za obrazovnu aktivnost koja uvažava pravne norme, vrednosne principe i druge zahteve organizacije - organizatora obuke. ▪ Kreira didaktički koncept ponude uzimajući u obzir raspoložive mogućnosti u smislu oblika i metoda učenja. ▪ Definiše postupke koji će pospešiti transfer učenja i omogućiti procenjivanje ishoda učenja uzimajući u obzir kompetencije koje je potrebno razviti. ▪ Kreira finansijsku ponudu, objavljuje je i prezentuje primereno ciljnoj grupi. ▪ Svesno oblikuje sopstvenu ulogu izvođača¹ obuke² pri kreiranju koncepta ponude za obrazovnu aktivnosti. <p style="text-align: center;"><i>Na kraju dokumenta data je lista znanja, veština i stavova koje preciznije određuju jedinice kompetencija modula.</i></p>
Sadržaji učenja	<p>Navedeni sadržaji učenja smatraju se smernicama za organizatore obuke. Organizatori mogu da sadržaje klasifikaciju i na drugačiji način, kao i da ih na specifičan način dopune.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sadržaj i formalna struktura ponuda za obrazovne aktivnosti. ▪ Vrednosni principi organizacije – organizatora obuke, koncept i interpretacija obrazovne ponude. ▪ Društveno-ekonomske promene i njihov uticaj na ponudu obrazovnih aktivnosti. ▪ Profesionalno umrežavanje i praćenje aktuelnosti u sopstvenoj stručnoj oblasti ili području rada. ▪ Jednostavne metode analize tržišta.

¹ Svi pojmovi u ovom dokumentu upotrebljeni u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koje se odnose.

² Svi oblici obrazovanja i učenja organizuju se kroz pojedinačne aktivnosti učenja. Širok je spektar organizacionih oblika obrazovanja i učenja u kojima se mogu realizovati ove aktivnosti. Termin „obuka“ koristimo kao generičko ime za skup aktivnosti učenja, bez obzira na organizacioni oblik.

Sadržaji učenja (nastavak)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Različite tehnike i kreiranje instrumenata za prikupljanje podataka o karakteristikama učesnika, obrazovnim potrebama, procesu učenja, indikatorima uspeha učenja i transfera učenja kod učesnika. ▪ Definisane ishoda učenja - kompetencija uz prateće liste znanja, veština i stavova. ▪ Didaktički koncept – ciljevi učenja, sadržaji učenja, metode i tehnike. ▪ Raznovrsnost i posledice na osmišljavanje obrazovne ponude. ▪ Obračun troškova obrazovne ponude. ▪ Osnovni principi tržišta obrazovnih usluga i njihova veza sa konceptom ponude i njenim predstavljanjem na tržištu. ▪ Nivoi i postupci za proveru ishoda učenja i transfera učenja. ▪ Osnove obezbeđenja i razvoja kvaliteta. ▪ Zadaci i uloge trenera³, kao kreatora ponude obrazovne aktivnosti.
Vreme učenja	<p>Minimalno vreme učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 39 sati (efektivno) obuke ▪ 90 sati samostalnog učenja na osnovu instrukcija izvođača obuke, za proučavanje literature, redovne individualne refleksije i pripremu dokaza kompetencija. <p>Maksimalno dnevno vreme obuke ne može biti veće od 6,5 sati, a vremenski plan obuke mora biti takav da obezbedi dovoljno vremena između dva bloka obuke za realizaciju planiranih aktivnosti samostalnog učenja.</p>
Supervizija	<p>Supervizija, kao dodatni uslov za sticanje <i>SERTO Diplome trenera u obrazovanju odraslih</i>, može da se realizuje u okviru ovog modula, ili u okviru modula SERTO-M5.</p> <p><u>Opšti uslovi realizacije supervizije</u></p> <p>Supervizija podrazumeva najmanje 16 sati (efektivno) rada u maloj grupi od 5 do 7 osoba starosti 16 i više godina, pod nadzorom supervizora, kao i 20 sati samostalnog učenja na osnovu uputstava supervizora.</p> <p>Rad u grupama pod nadzorom mora biti podeljenih ravnomerno na najmanje 5 susreta grupe, koje svi mogu biti organizovani i nakon glavnog dela obuke. Obavezno je prisustvo na najmanje 4 susreta grupe.</p> <p>Supervizija se smatra izvršenom kada učesnik obradi najmanje jedan susret grupe kao nadzirano lice i kad je aktivno učestvovao u procesima supervizije drugih učesnika.</p> <p><u>Cilj i sadržaj supervizije</u></p> <p>Cilj supervizije je pojašnjenje pitanja, problema i konflikata u području rada trenera sa ciljem povećanja njegove radne kompetencije, autonomije i samopouzdanja.</p> <p>Supervizije razvija izdiferencirano opažanje, a time i sposobnost uživanja u situacije i stavljanja u poziciju drugih učesnika.</p>

³ Termin „trener“ tj. „trenerkinja“ koristimo kao generičko ime za sve izvođače/realizatore aktivnosti učenja odraslih. U zavisnosti od konteksta, za njih se uobičajeno koriste i termini: voditelj, moderator, facilitator, nastavnik, instruktor, mentor, savetnik (coach) i drugi.

Supervizija (nastavak)	<p>Supervizija se odnosi na konkretne situacije: obuke; savetovanja i razgovora; odnosa između trenera i učesnika; odnosa između trenera i nadređenih službi u praksi (npr. komisija za nadzor/kvalitet, rukovodilac organizacije, naručilac posla).</p> <p>Proces supervizije se evaluira u okviru supervizijske grupe.</p> <p><u>Supervizor</u></p> <p>Supervizor mora da poseduje sertifikat o posebnoj obuci za poslove supervizije u trajanju od najmanje 40 sati. Akreditaciono telo⁴ odlučuje o priznavanju sertifikata.</p> <p>Supervizor nije član tima koji izvodi osnovnu obuku.</p> <p>Supervizor podleže obavezi čuvanja profesionalne tajne i ne ocenjuje učesnika.</p>
Preduslovi za polaznika	<p>Preduslov za pohađanje obuke je <i>SERTO Sertifikat u obrazovanju odraslih</i>.</p>
Preduslovi za izvođača	<p>Trener, izvođač obuke, mora da poseduje <i>SERTO Diplomu trenera u obrazovanju odraslih</i> i stručnu praksu obima najmanje 450 sati neto obuke odraslih polaznika, u periodu ne kraćem od 6 godina. Obuke sa grupama do 16 polaznika može izvoditi jedan trener. Obuke sa grupama od 17 do maksimalno 20 polaznika mora da izvodi trenerski par.</p>
Preduslovi za organizatora	<p>Organizacija, organizator obuke, mora da bude akreditovana kod akreditacionog tela kao i da akredituje program obuke kod istog.</p>
Preduslovi za izvođenje obuke	<p>Obuka mora da se izvodi u radnom prostoru zaštićenom od buke, sa prirodnim osvetljenjem i tehničkim uslovima za prirodno provetravanje, površine najmanje 2,5m² po polazniku.</p>
Dokaz kompetencija	<p>Ponuda za obrazovnu aktivnost u pisanoj formi.</p>
Zahtevi za dokazivanje kompetencija	<p>Evidencija kompetencija za ovaj modul sastoji se od kreiranja ili revizije ponude za obrazovnu aktivnost u sopstvenoj struci ili području rada. Za to važe sledeći zahtevi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ponuda se odnosi na sopstvenu stručnu oblast ili područje rada. ▪ Koncept je realan i izvodljiv. ▪ Ponuda je, sa komentarima, obima 30.000 do 50.000 slovnih znakova. Dokumentacija sa objašnjenjima može da se priloži uz ponudu. ▪ Ponuda je strukturisana na odgovarajući način i sadrži sledeće elemente: <ul style="list-style-type: none"> ○ Prikaz polazne situacije i opštih uslova, postavke zadatka ili posla; ○ Analizu potreba i/ili analizu tržišta i/ili analizu ciljne grupe; ○ Obrazložen didaktički koncept u kontekstu specifične stručne oblasti ili područja rada; ○ Definisani ishodi učenja - kompetencije uz prateće liste znanja, veština i stavova; ○ Zahtevi za dokazivanje kompetencija i kriterijumi procene; ○ Razmišljanje o transferu učenja i proveru ishoda učenja;

⁴ Udruženje *SERTO – Profesionalizacija i kvalitet u obrazovanju odraslih*.

Zahtevi za dokazivanje kompetencija (nastavak)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Finansijska konstrukcija ponude; ○ Pozicioniranje ponude i komunikacija sa ciljnom grupom; ○ Veza sa elementima obezbeđenja kvaliteta organizacije – organizatora obuke; ○ Procena kvaliteta i eventualnih nedostataka koncepta i zaključci za dalji razvoj koncepta; ○ Refleksija sopstvenog postupanja i sopstvene uloge kao izvođača obuke.
Kriterijumi procene dokaza kompetencija	<p>Dokaz kompetencija se procenjuje na osnovu sledećih kriterijuma:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zahtevi za dokazivanje kompetencija su ispunjeni; ▪ Koncept ponude je usklađen sa polaznom situacijom i opštim uslovima, kao i sa specifičnostima stručne oblasti e ili područja rada; ▪ Koncept je koherentan; ▪ Didaktički koncept ponude je usklađen sa kompetencijama koje treba razviti. ▪ Ponuda je pozicionirana primereno ciljnoj grupi i način obraćanja ciljnoj grupi je prikladan. ▪ Postupci evaluacije uvažavaju standarde organizacije i/ili sopstvene deklarisanе standarde u pogledu obezbeđenja i razvoja kvaliteta. ▪ Procena kvaliteta i nedostataka koncepta kao i refleksija sopstvene uloge su shvatljivi. <p>Izvođač obuke, na osnovu kriterijuma procene, daje u pisanoj formi konačnu ocenu dokazanosti kompetencija i obrazlaže je. Objašnjenje je jasno i precizno.</p> <p>Rezultat procene dokaza kompetencija je ocena „položio“ ili „nije položio“.</p> <p>Ocena „položio“ se dodeljuje kada su sve kriterijumi ispunjeni u značajnoj meri.</p>
Uslovi za sticanje sertifikata modula	<p>Za dobijanje sertifikata ovog modula moraju da budu ispunjeni sledeći uslovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivno učešće na obuci i prisustvo na najmanje 80% obuke (31 sat); 2. Dokaz kompetencija koji je izvođač obuke ocenio sa „položio“; 3. Aktivno učešće u superviziji i prisustvo na najmanje 4 susreta, ukoliko je supervizija realizovana u okviru ovog modula.
SERTO sertifikacija	<p>Sertifikat ovog modula, uz druge sertifikate modula SERTO-M1 do SERTO-M5 i uz dokaz o stručnoj praksi obima najmanje 300 sati obuke odraslih, u periodu ne kraćem od 4 godine, su uslov za sticanje <i>SERTO Diplome trenera u obrazovanju odraslih</i>.</p> <p>Pri podnošenju zahteva za <i>SERTO Diplomom trenera u obrazovanju odraslih</i> uz sertifikat ovoga modula kandidat mora da podnese i dokaz kompetencije sa obrazloženom ocenom trenera.</p> <p>Sertifikat ovog modula važi 5 godina. Ukoliko je sertifikat stariji, mora se pre podnošenja zahteva za <i>SERTO Diplomom trenera u obrazovanju odraslih</i> validirati skraćenim postupkom validacije kompetencija.</p> <p><i>SERTO Diploma trenera u obrazovanju odraslih nema ograničen vek važenja.</i></p>

<p>Pravni lekovi</p>	<p>Polaznik čiji dokaz kompetencija trener oceni sa „nije položio“ dobija potvrdu o pohađanju obuke. Potvrda mora da sadrži obrazloženje ocene i pouku o pravnom leku u kojoj su navedeni žalbena instanca i rok za njegovo podnošenje.</p> <p>Protiv ocene trenera „nije položio“ polaznik obuke može da podnese obrazloženi prigovor u pisanoj formi žalbenom telu organizatora obuke u roku od 8 dana.</p> <p>Prigovor je besplatan.</p> <p>U vezi sa podnetim prigovorom, žalbeno telo organizatora obuke donosi odluku o:</p> <ol style="list-style-type: none"> odbacivanju ili odbijanju prigovora, usvajanju prigovora, uz dodelu ocene „položio“, usvajanju prigovora, uz ponavljanje postupka dokazivanja kompetencija (izrada nove ponude), a po potrebi i dela obuke, bez dodatne nadoknade. <p>Protiv odluke žalbenog tela organizatora obuke polaznik obuke može da podnese obrazloženu žalbu u pisanoj formi žalbenoj instanci akreditacionog tela, u roku od 8 dana.</p> <p>Troškove žalbe dužan je da predujmi polaznik obuke.</p> <p>Žalbena instanca akreditacionog tela proverava da li je postupak bio formalno ispravan i donosi odluku o:</p> <ol style="list-style-type: none"> odbacivanju ili odbijanju prigovora, usvajanju prigovora. <p>U slučaju odluke o usvajanju žalbe, organizator obuke je dužan da polazniku obuke nadoknadi celokupan iznos koji je predujmio po osnovu ulaganja žalbe.</p>
<p>Znanja, veštine i stavovi koje preciznije određuju jedinice kompetencija modula</p>	
<p>Znanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Društveno-ekonomski kontekst Aktuelnosti u sopstvenoj stručnoj oblasti ili području rada; nacionalni sistem obrazovanja i stručnog usavršavanja; potrebe i karakteristike ciljnih grupa. ▪ Tržište obrazovnih usluga regiona jugoistočne Evrope Situacija na regionalnom tržištu obrazovnih usluga; aktuelnosti i promene na tržištu; ponude glavnih konkurenata. ▪ Nacionalni sistem obrazovanja i stručnog usavršavanja Relevantni zakonski okvir za sopstvenu stručnu oblast ili područje rada. ▪ Sopstvena stručna oblast ili područje rada Okvir kvalifikacija; stručni profili; planovi i programi stručnog usavršavanja; kvalifikacioni preduslovi; izvori informacija o aktuelnostima i razvoju oblasti. ▪ Sopstvena organizaciji Vrednosni principi, strategija i obrazovni koncept; elementi obezbeđenja kvaliteta, zahtevi koji se odnose na opšte organizacione uslove i uslove finansiranja; modeli obračuna troškova i izrade budžeta; principi nastupa na tržištu i način promocije obrazovnih usluga. ▪ Teorije i modeli Teorije učenja (specifičnost odraslih učenika); didaktički modeli; osnovni principi tržišta obrazovnih usluga; osnovni principi upravljanja kvalitetom.

Znanja (nastavak)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Metode i postupci Analiza tržišta; utvrđivanje obrazovnih potreba; kreiranje koncepta obrazovne aktivnosti; procedure za procenu ishoda učenja i transfera učenja. ▪ Kriterijumi evaluacije Kriterijumi evaluacije u odnosu na koncepte obrazovnih aktivnosti (koncept učenja, koherentnost, koordinisanost u odnosu na preduslove i kontekst, ekonomska efikasnost, održivost, oblici učenja, itd.)
Veštine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kognitivne veštine Analiza, sumiranje informacija i izvlačenje zaključaka; prepoznavanje veza i mogućnosti za vršenje uticaja; interpretacija ciljne grupe, profila kompetencija i obrazovnog programa; interpretacija ovlašćenja trenera. ▪ Proceduralne veštine Sprovođenje jednostavne analize tržišta i utvrđivanje obrazovnih potreba. ▪ Didaktičko-metodičke veštine Kreiranje profila kompetencija i identifikovanje znanja, veština i stavova; formulisanje ciljeva obuke na različitim nivoima i izbor relevantnih sadržaja učenja; smisljena kombinacija različitih lokacija i tehnika učenja; definisanje kriterijuma i indikatora uspeha u učenju i odabir odgovarajućih postupaka za procenu ishoda učenja. ▪ IKT veštine Obrada teksta i ilustracija; izrada prezentacija; pretraživanje informacija na internetu. ▪ Komunikacijske i jezičke veštine Kreiranje upitnika i sličnih instrumenata anketiranja; predstavljanje konceptata obrazovnih aktivnosti i njihovo obrazlaganje. ▪ Interpersonalne veštine Razumevanje implicitnih očekivanja i opštih uslova realizacije obuke; razumevanje zahteva u odnosu na aktivnosti ili radno okruženje; razjašnjavanje i pregovaranje o sopstvenim ovlašćenjima i zadacima; prikupljanje povratnih informacija o idejnoj verziji ponude. ▪ Veštine uspostavljanja kontakata sa okruženjem Održavanje profesionalnih veza u sopstvenoj stručnoj oblasti ili području rada u cilju raspolaganja aktuelnim informacijama o razvoju tržišta i promenama na tržištu; učešće u radu stručnih komisija i projektnih grupa. ▪ Veštine samorefleksije i samoevaluacije Reflektovanje sopstvenog ponašanja i postupanja u ulozi kreatora ponude i izvođenje zaključaka u skladu sa tim: <ul style="list-style-type: none"> ○ analiza usklađenosti ključnih principa organizacije, sopstvenih didaktičkih principa i stavova, i koncepta obrazovne aktivnosti; ○ uviđanje kvaliteta i nedostataka koncepta ponude; ○ prepoznavanje potencijala za dalji razvoj.
Stavovi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otvorenost i zainteresovanost za razvoj koncepta obrazovne ponude; ▪ Preciznost i sistematičnost (npr. u procesu prikupljanja i analiziranja podataka); ▪ Nepristrasnost (npr. prilikom analiziranja podataka);

Stavovi (nastavak)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pažljivo i etično postupanje sa prikupljenim podacima; ▪ Tačnost i preciznost u upotrebi koncepata i pojmova (terminologija); ▪ Inovativan način razmišljanja, fleksibilnost i kreativnost (npr. prilikom kombinovanja lokacija i tehnika učenja, ili prilikom prilagođavanja metoda promenjenim opštim uslovima obuke); ▪ Suočavanje sa neuspehom na konstruktivan način; ▪ Otvorenost i zainteresovanost za razvojne promene u sopstvenoj stručnoj oblasti ili području rada; ▪ Kritičko posmatranje, s uvažavanjem, konkurentskih proizvoda (npr. obrazovnih ponuda ili didaktičkih koncepata); ▪ Transparentnost u radu (npr. u smislu informisanja unutar organizacije, ili prilikom interpretacije podataka); ▪ Svest o sopstvenim merilima i stavovima, refleksivan stav prema standardima kvaliteta i očekivanjima organizacije.
-------------------------------	--